

Schicksalslied	Lied van het Menselijk Lot
<p>Ihr wandelt droben im Licht Auf weichem Boden, selige Genien! Glänzende Götterlüfte Rühren Euch leicht, Wie die Finger der Künstlerin Heilige Saiten.</p>	<p>Gij wandelt daarboven in het licht Op zachte bodem, zalige geesten!*</p> <p>Stralende hemelse luchten strelen U zacht, zoals de vingers van de kunstenaars de heilige snaren beroeren.</p>
<p>Schicksallos, wie der schlafende Säugling, atmen die Himmlischen; Keusch bewahrt In bescheidner Knospe Blühet ewig Ihnen der Geist, Und die seligen Augen Blicken in stiller, Ewiger Klarheit.</p>	<p>Vrij van zorgen voor de toekomst, als de slapende zuigeling, ademen de hemelbewoners; veilig geborgen ingetogen, in de knop, bloeit eeuwig hun geest, En hun hemelse ogen kijken met stille blik in een eeuwige helderheid.</p>
<p>Doch uns ist gegeben Auf keiner Stätte zu ruhn; Es schwinden, es fallen Die leidenden Menschen Blindlings von einer Stunde zur andern, Wie Wasser von Klippe Zu Klippe geworfen, Jahrlang ins Ungewisse hinab.</p>	<p>Ons echter is het gegeven Op geen enkele plaats te rusten; Zij verdwijnen, zij vallen, de lijdende mensen blindelings van het ene moment in het andere, als golven geworpen van klip Tot klip, Jarenlang in onzekerheid omlaag.</p>

Brahms schreef na Ein deutsches Requiem (1868), zijn grootste werk voor koor en orkest en tevens de langste compositie in zijn hele oeuvre, nog een vijftal korte werken voor koor en orkest: Rinaldo (1868), Triumphlied (1871) en Schicksalslied (1871), Nänie (1881) en Gesang der Parzen (1882). Daarvan is het Schicksalslied ('lied van het noodlot') is zonder meer een klein juweel. De tekst *Hyperions Schicksalslied* is een gedicht van Friedrich Hölderlin (1770-1843) ¹.

Het gedicht heeft een tweedelige vorm. Het beschrijft eerst in twee coupletten de staat van eeuwige hemelse gelukzaligheid van de geniën. De Romeinen geloofden dat ieder mens een beschermende geest had. De Christelijke heilige Augustinus stelde dat deze genius gelijk stond aan de menselijke ziel.

In het tweede deel verandert de tekst in een onstuimige beweging, wanneer het rusteloze lot van de lijdende mensen vergeleken wordt met water dat zich van de rotsklip op de rotsen stort.

De tweedelige vorm van het gedicht heeft aanvankelijk ook de vorm van de compositie bepaald: A. lyrisch - B. dramatisch. De langzame lyrische inleiding wordt bepaald door gelukzaligheid van de *selige Genien*. In het aansluitende dramatische Allegro gaat het over het menselijk lot. Maar Brahms wilde zijn stuk niet afsluiten met het pessimisme van Hölderlin. Daarom schreef hij een instrumentale epiloog die een omwerking is van de langzame inleiding. Net zoals in Ein deutsches Requiem biedt Brahms zijn toehoorders ook in het Schicksalslied een troostrijk perspectief. Zelf zei hij daarover in een brief (1871): "Ich sage ja eben etwas, was der Dichter nicht sagt, und freilich wäre es besser, wenn ihm das Fehlende die Hauptsache gewesen wäre." - "Ik zeg echter iets, wat de dichter niet zegt, en het zou werkelijk beter zijn geweest, wanneer het ontbrekende (een troostrijk perspectief) de hoofdzaak geweest zou zijn."